

všechno je jenom dvakrát



michal
přibáň

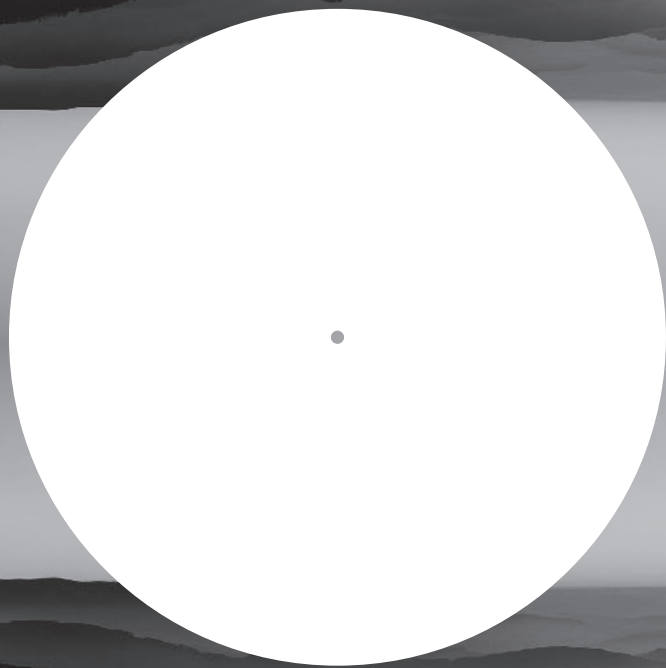
host

x

host

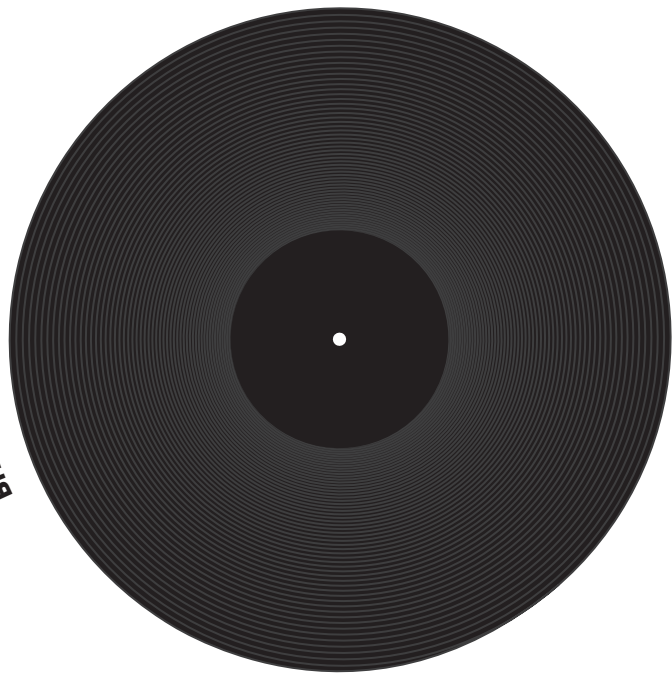


všechno je jenom dvakrát

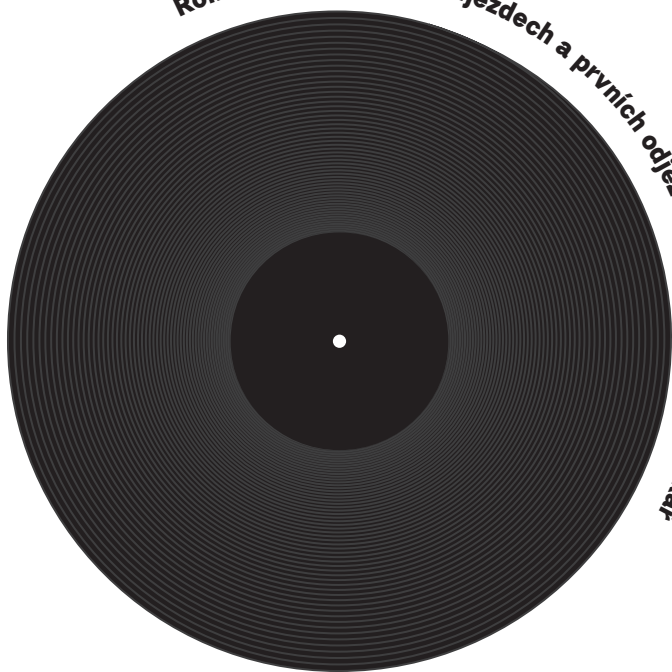


michal
přibáň

Brno 2016



Román o posledních příjezdech a prvních odjezdech. Zpívá Václav Neckář



Vychází s finanční podporou
Ministerstva kultury ČR
a statutárního města Brna



© Michal Přibáň, 2016 (elektronické vydání)

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2016

ISBN 978-80-7491-822-3 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-824-7 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-825-4 (Formát MobiPocket)

Ajce a Vítkovi
za hezký roky

Markétě a Saše
za hezký týdny

Vaškovi
za ty singly v jukeboxu

první kapitola

1

Je čtvrtek, dvacátého třetího června dva tisíce pět.

Počkám, až autobus zastaví, do kapes nastrkám vše, co po mně zůstalo na sedadle, a vystoupím.

Pak se rozhlédnu a nadechnu.

Stromy, řeka.

Auta, autobusy.

Ten vzduch znám.

Jsem tu správně.

2

Mnoha kouzlům toho vždy napjatě očekávaného dne jsem sice dávno odvykl, ovšem některá jsem si zase snadno a rychle vybavil. Třeba právě cestování autobusem. Tenkrát to jinak nešlo: naši auto neměli, a i když jsem si už skoro dospělý párkrát přisedl do Vojtova prvního trabanta, vzpomínky na šestihodinovou cestu autobusem ze Závětrí do Lhotky se všemi zastávkami

a nádražími mám zřejmě navždy pod kůží. Proto jsem ani moc dlouho nepřemýšlel, jestli k povaze dnešní akce patří autobus opravdu nevyhnutelně. Patří.

Leccos se však od mých dětských let změnilo. Cesta trvala jen pět hodin a deset minut (žijeme rychleji). Přestávka ve Svitavách po osmdesáti minutách jízdy byla zrušena. Přestávka v Hradci zůstala zachována, ale pánské záchody v nádražní hale si během času vyměnily místo s dámskými (žijeme dobu, kdy nic není na svém místě). Zrušen byl staletý dřevěný most přes Labe u Dvora Králové (‘Ten už se příští rok nutně musí propadnout,’ říkával táta, kdykoli jsme ho na zpáteční cestě zdolali); zmizel beze stopy a byl nahrazen betonem bez poezie. Ale přežije-li sto let a přežije-li jako jediný, možná se sem to ztracené kouzlo vrátí, říkám si.

Poslední kilometry před Lhotkou už všichni neklidně poposedáváme. Před každou zatáčkou se nejméně jeden z nás zeptá, jestli už je to ta poslední, a ačkoli všechny maminky vrtí hlavou, uvěříme jim až v příští zatáčce. Někteří vstáváme ze sedadel, nemůžeme *dosedět*, a rychle si balíme miniaturní batůžky. Na nádraží už totiž určitě čeká gazík, ten náš, v něm sedí Franta, a jakmile autobus zastaví, Franta vystoupí, jednoho po druhém nás přivítá a potom naloží všechny kufry, batohy a někdy také dědečky a babičky, kteří na chatu jezdí, protože ještě žijí.

Jenže dnes už dědečci a babičky nežijí, ostatně i rodiče nám pomalu odcházejí, a ten gaz tu taky nestojí. Frantu odnesl čas, ovšemže by mě zajímalo kam, ale nikdy jsem se to nepokusil zjistit. Nestojí tu žádný gaz a žádný z mých spolucestujících se také žádného nedožaduje. Stojí tu taxík, ale ani o něj nemá nikdo zájem. Přijelo nás pár a všichni docela nalehko. Krosnu vezu jediný.

Táta vytahuje z útrob autobusu jeden kufr za druhým, Franta neznatelně kroutí hlavou, ale naši to nevidí, loví další kufry, já klidně pojedu dvakrát, říká Franta, do gazu se kromě něj už nikdo živý nevejde, musíme ty tři nebo dva kilometry odšlapat pěšky, tři po nové panelové silnici pro snoby, anebo dva

po staré lesní cestě, strmé, ale kratší, strmé, ale krásné. Jsme smutní, protože nikdo z nás se gazem běžně nevozí, ale taky jsme veselí, protože víme, že nás po cestě rodiče nebudou zdržovat, a že tedy jako první vpadneme do pokojů, které jsou nám protentokrát přiděleny. První zjistíme, jestli přijeli nějakí sympatičtí Pražáci, první zjistíme, co je dnes k obědu, první se nadechneme Karlovy boudy.

„Jednou tady bude jezdit lanovka,“ uklidňuje mě maminka, protože si myslí, že se na ten výstup netěším.

„Až v celou,“ říká neochotně lanovkář. Stojím na dolní stanici sám, pochopitelně, vždyť je teprve čtvrt pryč. Jsem trochu neklidný, protože nevím, jestli mě na Karlovce ubytují už dnes, když celá akce začíná až zítra. A taky bych se měl někde naobědvat. Na chatě se pro neubytované nevařilo, pokud si vzpomínám, ale zrovna mě snad přece z Karlovy boudy nikdo nevyhodí. Krosna na zádech není tak těžká, a protože ani tehdy zde žádná lanovka nejezdila, obejdu se i tentokrát.

Procházím horským městečkem, obhlížím nové objekty a firemní štíty, z umakartové cukrárny je směnárna, ale mají zavřeno, a to zřejmě docela dlouho, protože okna už nějaký čas nikdo neumyl. Na obchodním domě Budoucnost je napsáno Hotel Diplomat, což mě trochu mrzí, ale zase je to mnohem lepší, než když zde toho léta, kdy jsem tu byl naposled, visela bizarní cedule *Vietnamská provozovna*. Na Dolské boudě, kam jsme kdysi proti maminčině vůli chodili s tátou a bráchou na párek a na džus, visí billboard s nahatou holkou, která nás zve na striptýz každou druhou neděli. Dívka je ovšem na můj vkus příliš hubená a striptýz drahý, navíc je dnes čtvrtek, a ne neděle, krosna už se mi taky nezdá tak lehká jako před chvílí, stojím na rozcestí a zavrhuji cestu pro snoby a mastňáky, volím cestu pro nedočkavé děti. Připadá mi sice poněkud zarostlejší než kdysi, ale když si dám pozor na větve v očích, vejdu se i s krosnou. Je to ta vůně, poznávám ji, vůně jehličí, kterou cítím jen tady, kombinovaná s vůní borůvky a s vůní popelnic za Tabulovými boudami, které tuhle strmou cestu půlí. Příští vůní bude Karlovka.

Jestliže jsme poslední zatáčku na silnici před autobusovým nádražím vítali hlučnými bouřemi nadšení, poslední zatáčku na téhle pěší cestě každoročně provází mlčení a napětí. *Tuto* poslední zatáčku si nespleteme, protože *tento* sloup elektrického vedení vypadá úplně jinak než všechny ostatní, a my dobře víme, že až zdoláme *toto* poslední převýšení, naskytne se nám *ten* pohled, o kterém se nám několik posledních nocí zdálo. Karlovka, z komínu kouř, před chatou maminky, tatínci, sem tam staří či noví přátelé. Taky je zde provizorně zaparkovaný gaz, z něhož Franta pár kufrů vynosil, ale pak to vzdal, bylo jich přece jen hodně a on musel jít pomáhat Haně s roznášením obědů. Před chatou vidím Karolínu, moje desetileté srdce plešá, ohlížím se po Vojtovi, se kterým jsem se v autobuse hloupě domluvil, že hned odpoledne půjdeme do lesa (vymluvím se na naše, když budu chtít, tak mi to zakážou), Karolína přijela asi už ráno, protože Pražáci to mají blíž, mává nám, my taky máváme, a právě v tu chvíli začínají prázdniny, na které budeme jednou vzpomínat.

Jednou.

Dnes. *Právě teď.*

Než v polovině sedmdesátých postavili novou panelovou silnici pro snoby, musel gaz jezdit touto starou lesní cestou, která podle toho taky vypadala: strmá a kamenitá, ale široká a udržovaná. Dnes poskakuju z kamene na kámen přes dávno vyschlá koryta potoků, které se během let rozlily do neviditelné šíře, takže obzvláště bažinaté úseky cesty musím obcházet lesem, jindy naopak šlapu do seschlého borůvčí, kterému už je to jedno, jsem rychle unavený, a nakonec to nevydržím a vydávám se do ještě strmějšího kopce napříč lesem tam, kde bych mohl narazit na panelovou cestu. Občas o něco zakopnu, občas někam upadnu, ale přesto se nezadržitelně stávám snobem a mastňákem. Pak mezi stromy konečně zahlédnu panely a vyškrábu se na silnici. Rozhlédnu se a vidím, že přes cestu zpátky k městečku jenom pár metrů ode mě leží tři stromy, které žádný gaz ani taxík nemůže objet. To znamená, že jídlo a snobové

se vozí jinudy. To znamená, že tady někde v minulých letech postavili ještě třetí cestu. Nejspíš asfaltovou.

A pak udělám posledních pár kroků, abych viděl ten z komínu kouř, před chatou maminky, tatínky, sem tam některé staré či nové přátele, případně ten provizorně zaparkovaný gaz z minulého století, který dnes už jezdí jinou cestou, před chatou chci vidět Karolínu, chci, aby se smála jako tehdy a aby těch dvacet, třicet let škrtla, a ten gaz, nebo nějaký jemu podobný, tam opravdu stojí, přesně tak zrezivělý, jak jsem si přál a představoval, ale žádné maminky a žádní tatínkové, žádní přátelé, žádná Karolína, chata je zavřená, zamčená, nepřístupná. Strohy přes cestu jsou vysvětleny, nikdo neměl zájem je odstranit. Žádná třetí cesta neexistuje. Karlovka stojí, zjevně prázdná, střecha je místy nejen rezavá, ale zřejmě i děravá, kolem dokola přemnožený vysoký plevel. *Starý* boční vstup do chaty, který se používal, když jsem byl *malý*, je zaházen nepřekonatelnou barikádou ze všeho, co se ani těm posledním nevešlo na valník, *nový* čelní vchod, který zprovoznili počátkem osmdesátých let, kdy už jsem byl *mladý*, je pobit třemi petlicemi a zajištěn třemi zámky, ale do přízemního okna hned vedle dveří stačí jen strčit, takže se do chaty přece jen dostanu.

„Pojď si umýt ruce, Karolínko,“ volá z okna paní Procházková, „dneska je řízek, ten máš ráda,“ prozrazuje tajemství, které bych raději odhalil svým vlastním nosem. Karolína mi přestane mávat, vběhne do chaty, a mně nezbývá než za ní lézt oknem.

Ale je to jen hra, řízek přece býval na přivítanou novým hostům k obědu každou neděli. Neděle byla dnem příjezdů, odjížděli jsme vždy v sobotu. Týdnu se říkalo turnus. Když jsem byl malý, jezdívali jsme na tři turnusy. Chata byla pokaždé plná až po střechu a ti, na které nevybyl ubytovací poukaz, čekávali do poslední chvíle doma u telefonu.

A nevoněly tu jen nedělní řízky. Celá Karlova bouda byla plná vůní, které bych jinde hledal marně. Byly nenapodobitelné a nepadělatelné stejně jako vůně místního autobusového nádraží. Jako vůně Dolského potoka, jako vůně stromů kolem

jeho koryta. Jako vůně kuchyně Horského hotelu (‘Na čem to tady proboha smaží,’ jako bych mámu slyšel). Jako vůně okamžiku, kdy vstupuji do lesa a na rozcestí volím *starou* cestu. Jako nezapomenutelná vůně popelnic u Tabulových bud, kterou příznivý vítr roznáší po okolí a ze které snadno přečteme vzkaz: milé děti, už za pár minut konečně dojdete tam, kam od rána tolik spěcháte. A pak vůně Karlovy boudy, toho dřeva, laku, té kuchyně, těch saponátů, vůně stále pootevřených dveří k pánským záchodům (‘Kde máš chlape tu oj, že neumíš zavírat?’ smál se Franta do mých nevinných uší), vůně pokoje, když ho poprvé otevřeme, vůně vody, když otočíme kohoutkem (‘Jak může nebejt pitná, když tak krásně voní?’ diví se brácha). Vůně vlasů dvanáctileté, čtrnáctileté a nakonec osmnáctileté Karolíny.

Prolezl jsem oknem a seskočil do haly. U jediného konferenčního stolku obklopeného čtyřmi bytelnými zelenými křesly se kdysi hrávaly karty a později Monopoly. Západoněmecký import, popřípadě vlastní výroba. Prodám Nerudovu za patnáct tisíc! Jedněmi dveřmi se vcházelo do Frantova bytu, do kterého jsem nikdy nevstoupil, jinými se scházelo do sklepa, kam jsem se sice jednou přes zákaz vypravil, ale první zkušenost stačila, aby mě podruhé nic takového už ani nenapadlo. Po levé ruce málo využívaný recepcní stolek, na něm telefon. Nad telefonem deska s klíči od pokojů, dnes ovšemže prázdná. Po pravé ruce velké, těžké a částečně prosklené lítačky, jimiž jsme vcházeli do červené jídelny. V přímém směru další lítačky a za nimi druhá jídelna. *Bílá*. V bílé jsme snídali, obědvali a večeřeli. V červené se podávala káva, zmrzlina a rakvičky Hančiny výroby. A byla jediným místem na chatě, kde to kuřákům nikdo nezakazoval. Ano, na koncentrovanou kavářenskou vůni červené jídelny jsem málem zapomněl. Je to strašlivě dávno.

Přede mnou dřevěné vrzavé schodiště, potažené, ale možná spíš porostlé levným zeleným kobercem. Jenomže dnes je vpravo, vlevo i přede mnou tma. Hledat vypínač asi nemá smysl, škrtnout sirkou nemůžu, protože žádnou nemám, oknem sice

proniká nepatrné světlo, ale je to málo, pořád nevidím, co bych vidět chtěl.

„Proč tady stojíš tak potmě, já rozsvítím, ne?“ slyším nedospělý hlas nedospělé Karolíny. A zní přirozeně, neopakovatelně, autenticky. Tuhle větu Karolína někdy musela vyslovit — jinak bych si přece nemohl vybavit její hlas tak přesně, i s tou intonací, s tou neuvěřitelnou pražáckou intonací. Otočím se, pochopitelně za mnou nikdo nestojí, přesto řeknu „Rozsviť!“ a ani se nestydím, že mluvím s někým, kdo tu není.

Rozsvítilo se. Konferenční stůl stojí na svém místě a kolem něho tři špinavá bytelná křesla (čtvrté chybí, však jsem si jeho torza všiml na barikádě před starým vchodem). Nikdo tu ovšem nehraje Monopoly. Uvědomil jsem si, že poprvé v životě jsem v této chatě *sám*. A pocítil jsem mírný *strach*. Úzkost, říká paní doktorka, ale já mám radši *strach*, ten totiž nezní jako diagnóza. Nevadí mi, že na mě může odkudkoli kdykoli cokoli spadnout, možná dokonce celá chata, ostatně kdo ví, jak dlouho tady nikdo nebyl a proč odtud ti poslední odjeli. Ale vadí mi, že jsem tu *sám*. Jsem na Karlovce a nemám kde spát, jsem na Karlovce a nemám co jíst. Jsem na Karlovce možná podvacáté, ale poprvé se o mě nikdo nepostará.

Nebyl to dobrý nápad přijet dřív než ostatní.

Ale mohl bych být poslední, kdo se zde ještě stihne ubytovat. Už bez ubytovacího poukazu („Letos vás dám do sedmnáctky, nevadí vám to?“ povídá mámě do telefonu paní Padevětová; až dosud jsme skoro vždycky bydlívali v osmičce, která měla balkon, ale na ten se stejně v posledních letech nesmělo, takže nevadí, vezmeme i sedmnáctku), taky zřejmě zadarmo („Muse-li jsme upravit ceny, už je to osmnáct korun na noc“), ale bohužel i bez snídaně, bez oběda, bez večeře. Bez rodičů. Bez přátel. Bez jejich rodičů. Bez všech autorit mého dětství, bez kterých se ovšem na Karlovce neobejdu.

Sejdu zpátky do Lhotky a ubytuju se v kterémkoli hotelu.

Ještě jednou jsem se nadechl. Všechny vůně byly iluze, nic než zatuchlinu už na Karlovce nikdy nikdo neucítí. Ještě že

si je pamatuju. I vůni vlasů dvanáctileté, čtrnáctileté a dokonce osmnáctileté Karolíny, kterou zítra po mnoha letech zase uvidím. Stejně jako Vojtu, stejně jako Honzíka, jestli ho Yveta taky pozvala, stejně jako děti profesora Novotného, jejichž křestními jmény si nejsem úplně jist, stejně jako Aleše Buřivala, na kterého se ovšem těším ještě míň než kdysi. A stejně jako Yvetu, která to celé zorganizovala a možná doteď neví, že to zorganizovala blbě.

Moje dávné kamarády zítra čeká překvapení: nejkrásnější místo na světě se proměnilo v neobyvatelnou tvrz, v níž se zastavil čas.

Skoro jsem se usmál. Právě to jsme si přece na Karlovce přáli vždy po tři týdny každého léta. Zastavit čas. Ale *tenkrát*, ne až dnes!

Vzal jsem krosnu na záda a vyrazil zpět k městu. Karlova bouda je minulost, všechny její vůně jsou pryč. Cestovat sem bylo hloupé a pošelilé.

Snad jen kdyby Karolíně zítra zase zavoněly vlasy.

Jenže vím já, jak voní vlasy čtyřicetiletým holkám?

Blížil jsem se k tomu sloupu elektrického vedení, který vypadá úplně jinak než všechny ostatní a u něhož jsme se cestou k autobusu v den odjezdu vždycky ohlíželi zpět k chatě, abychom se *naposledy rozloučili s Karlovkou* (neboť za první zatáčkou už vidět nebyla), a najednou jsem těsně za sebou uslyšel mužský hlas.

„Vy nebudete na oběd, pane Urbánek?“

Otočil jsem se. Za mnou stál muž více než důchodového věku. Oči měl bdělé, ale tvář vráscitou až běda. Jestli není tři sta let stár, musel mít těžký život. Znovu jsem se otočil kolem vlastní osy, ale podezření se potvrdilo. Mluvil na mě.

„Máte pravdu,“ dodal, „když je takhle hezky, byla by škoda sedět v chatě.“

Nestačil jsem odpovědět ani na první otázku, ani na následující pánovy rozpaky vyjevené v té banální větě, která následovala. Normální by bylo vysvětlit mu, že se nejmenuju Urbánek,

že se tady v okolí žádné obědy nepodávají, a jestli hledá cestu do Lhotky, má na výběr jen dvě možnosti. Starou a novou.

Neřekl jsem ovšem nic.

„Jen nechoďte daleko, k večeru přijdou bouřky, říkali ve zprávách,“ dokončil sám tento rozpačitý dialog, do něhož jsem nepřispěl než tichými projevy údivu. Pak udělal čelem vzad a vykročil směrem k opuštěné Karlovce. Mráz mi přešel nejen po zádech, ale i po nohách, a v chodidlech na chvíli setrval. Vždyť já toho chlapa znám! Když jsem byl děcko, jezdíval na Karlovku se svým bratrem, vypadali jako dvojčata (aspoň se nám to tehdy zdálo), jedno starší a druhé o mnoho let mladší. Jeho jméno jsem dávno zapomněl, a jak je možné, že ještě žije a cestuje po horách, mi taky není jasné. Vždyť mu už opravdu musí být skoro sto let, i kdyby byl to mladší dvojče... A co tady vůbec dělá? Proč po mně chce, abych se navečer vracel do chalupy, ve které mi večeri určitě nenabídnou? A s kýmpak si mě ve své stařec-ké hlavě popletl?

Raději jsem mu co nejrychleji řekl nashledanou a vydal jsem se zpátky do Lhotky, samozřejmě po panelové, která už dávno není *nová*, i když jsme jí tak vždycky říkali. Po cestě pro snoby a mastňáky.

Netušil jsem, že právě v tu chvíli se začal odvíjet příběh, na jehož konci si nebudu jist svým stářím ani svým mládím, přítomností ani minulostí, a dokonce ani životem a smrtí svých blízkých. Teprve se blížila chvíle, kdy jsem měl pochopit, že ačkoli vždy a za všech okolností stojím oběma nohama pevně na zemi, nikdy spolehlivě nepoznám, jestli se planeta točí zrovna po směru, nebo proti směru hodinových ručiček.

3

Než jsem sešel dolů, měl jsem hlad i já. Hotel Lomnice na rozdíl od Karlovky opuštěný nebyl. Vůně jeho kuchyně — nerad to přiznávám — byla vůni Karlovky podobná. Nebo už mě tolik klame paměť? Jídelníček pestřejší, vždyť na Karlovce býval

výběr jen na snídani a výjimečně na večeři. Ale obyčejný smažený řízek neměli, a mně tedy nebylo dáno zachovat styl příjezdů do Lhotky. Zkusil jsem steak na hořčici, ale nebylo to ono.

„Na dnešek bohužel ne, pane,“ pravila sympatická recepční. „Máme tady zájezd Holanďanů a budou tu ještě skoro týden.“ V Lomnici nepřespím. V Horském hotelu taky ne, tolik peněz za noc jim nenechám. Dáma v informačním centru mi kromě několika ještě dražších hotelů v centru doporučila tři horské boudy. Každá jiným směrem, každá nejméně pět kilometrů do kopce.

„Ale na horní stanici té nové lanovky je ubytovna, kde vás určitě přespát nechají,“ vzpomněla si. „Tam mají skoro pořád volno.“

Napadlo mě, že bydlet přímo u lanovky by mohlo být pohodlné. Nebudu už nikam šlapat a na čtyřsedačce vjedu rovnou do postele.

„A nemohla byste tam zavolat? Je to přece jenom daleko...“
Chtěl jsem si být jist.

Ochotně zvedla sluchátko. V tu chvíli mi šklublo v levé ruce a sáhl jsem po mobilu. Reflex. *Jen reflex.* Odjakživa přece volám domů, kdykoli dorazím do cíle jakékoli cesty. Aby se máma nebála. Před každou mou cestou si vyžádala slib, a jakmile jsem překonal pubertu i adolescenci, přestal jsem se bránit. Jen nebylo vždy snadné najít poštu s telefonem a peněz za meziměstský hovor jsem často litoval.

Dnes ušetřím a nikdo se na mě nebude zlobit.

„Těší se na vás!“ položila telefon. „Nikoho tam nemají, budete sám v celé chatě!“

Vyšel jsem ven a rozhlédl jsem se. Na malém parkovišti před informačním centrem se mačkají čtyři houpačky a dva kolo-toče. U nich stárnoucí, vychrtlý a poněkud shrbený kolotočář, ale děti žádné. Bodejť, dnes jsou ještě všechny ve škole, prázdniny začínají až za týden. Kdybyste přijeli tehdy, pitomci! Vy-
bavil jsem si to marné obhlížení stále stejných omalovánek v místním knihkupectví, to marné hledání čehokoli zajímavého

v hračkářském oddělení obchodního domu Budoucnost (kdo ví, jak dlouho ve Vietnamské provozovně doprodávali zásoby krepového papíru), to marné čekání, kdy už konečně vyschnou louže na drahách lhoteckého minigolfu.

Nevyschly nikdy.

Na co já to vlastně tak rád vzpomínám?

Krušovická pivnice, píšou tam, kde já chtěl vidět Mléčný bufet Labe, vpředu vestoje, vzadu na sezení, ale stále obsazeno, tam i tam kakao ve velikých těžkých hrnících, stojíme u stolku pobryndaného jahodami se šlehačkou, kdo by nedostal chuť, ale jahody momentálně nemají, jen čokoládu se šlehačkou za dvě koruny dvacet. Táta sáhne do kapsy, protože na dovolené se nešetří, jak často říká, a já mám, co jsem chtěl, brácha je na tom ještě líp, ten dostane zmrzlinový pohár s vaječným likérem, který já prý *zatím* nesmím, skoro se k tomu stolku nemůžeme vejít, táta si dá koktejl, ale pak poprosí bráchu, aby mu dal líznout zmrzliny, máma říká, že je to nehygienické, a odchází k pultu pro novou umělohmotnou lžičku, táta volá, že chce červenou, máma vrátí do skleničky žlutou a sahá po té správné, ale když ji přinese, otec lžičku reklamuje, i když je červená, protože si všiml zbytku přischlého kakaa, špatně ji umyli, konstatuje, a máma už ani neprotestuje, když táta z poháru ochutná lžičkou, kterou před chvílí z pusy vytáhl brácha. Já jsem na svou čokoládu se šlehačkou sám, byla bych tlustá, říká máma, ale nakonec se i ona uvolní a ochutnává (ovšem žlutou lžičkou, kterou si přinesla a kterou nejen zkontrolovala, ale ještě navíc obtáhla ubrouskem, do jehož druhého konce před chvílí ze stolku setřela ty jahody se šlehačkou).

Vzpomínka je ve špinavém ubrousku.

Je to strašlivě dávno.

Před milkbarem, jak tomuto zařízení s bráchou světácky říkáme, protože pan Knot mu tak taky říká, se dá pohodlně sejít do řeky. Neutopíme se ani my neplavci, v řece je víc balvanů než vody, skáčíme z jednoho na druhý, naši stojí na břehu, smějí se. Pak si máma vzpomene, že by měla koupit nějakou zeleninu,

táta se zeptá proč („Copak nám večer neuvaří?“), ale máma mu neodpoví a odběhne pro rajčata, jenže namísto rajčat přinese papriky, protože byly hned u pokladny, a uvnitř to tak strašně páchlo (tak to naše máma říká), že se k výlovu rajčat z beden v hloubi krámu vůbec neodhodlala.

Brácha zamíří ke kinu, aby se podíval, na co ho večer rodiče nepustí. Hrají Piti piti pa s Funèsem, což už našťěstí viděl v Závěťří, zítra dávají Jak se kalila ocel, zeptám se, kdo je to Kalila a co to znamená, že se ocel, protože tomu nerozumím, ale naši se nesmějí, jak by mohli, kdyby chtěli, naopak říkají, ať jsem raději potichu. Mlčky tedy nahlédnu do prosklené vývěsní skříňky, abych zjistil, co hrají *dnes* večer, Kalila to není, ani Piti piti pa, je to jiná kultura, *horror USA*, píší bez bližšího upřesnění na polostrženém plakátku, ale ani to není pravda, protože plakát je tři roky starý a dole ve vitrínce leží vybledlá cedule s rukou psaným sdělením „Kino zrušeno, promítá se v zotavovně Oldřichov“. Město je poloprázdné, před kinem stojím sám, ale v dálce vidím, že kolotočář má první tržbu, a hned dvojnásobnou, jakési dvě malé holčičky vylezly na houpačku, a dokonce jim k tomu pustili hudbu, kterou zapomněli z pásku smazat už před třiceti lety, *když jsem jááá / byl tenkrát kluk / to žily písne dyl / a sladší měly zvuk*, jeden z Gottových nesmrtelných kýčů, chvíli mi to trvá, ale nakonec se zaposlouchám, *i stromy rostly vejš / k těm bílejím kadeřím / a v sen jsem věřil v nějž / kdy sotva uvěřím*, ten text se sem koneckonců docela hodí, *i řeky byly čistý / tak jak jsem je znal / a zelenější listí / tráva a tak dál*, v duchu se ke Gottovi dokonce přidám, *a kde je dneska asfalt / tam byl tehdy jíl...*

Mimoděk se podívám mezi smrky na starou cestu ke Karlovce. Vidím z ní málo, zdá se mi, že kdysi svítila víc, aspoň v těch úsecích, kde ji vysypávali růžovým štěrkem. Kdybych dnes nevěděl, že tam cesta určitě vede, nezahlédl bych ani kamínek. Není asfaltová, to ne, Gott kecá. Je jen zapomenutá. Možná úplně zapomenutá. Ohlížím se kolem sebe, město se vylidnilo, je mi docela smutno, dívám se na hodinky, blíží se celá, přicházím

k lanovce, udivený lanovkář ode mě převezme šedesát korun („To jste nemusel čekat až do pěti, pane!“), pak pošle signál na horní stanici a sedačky se dají do pohybu.

4

Neděle 18. 8. 1968

Pozdě odpoledne jsme přijeli do Lhotky. Bylo to docela napínavé. Kvůli Pavlíkovi jsme nechtěli jet autobusem, protože by skoro sedm hodin včetně pauzy v Hradci nemusel vydržet. Ale zvracel stejně, naštěstí ne ve vlaku, ale až v Kunčicích nad Labem, kde jsme přestupovali. V Poříčí nám ujel autobus do L., museli jsme čekat další hodinu, a když jsme konečně dorazili na místo, zjistili jsme, že z Karlovy boudy jezdí s koněm jen k dálkovým autobusům. Volali jsme na chatu z telefonní budky, ale pan Mánek nám řekl, že už chystají večere a že máme jezdit včas. Plahočili jsme se dva kilometry do kopce pěšky, Pavlík musel sám, já měl v každé ruce jeden kufr, Petr si nesl svůj batůžek. Pavlík zvládl první kilometr, pak jsem ho musel vzít na záda. Myslel jsem, že to nepřežiju. Ale přežil jsem to.

Karlova bouda stojí na malé mýtině uprostřed hustého lesa ve svahu vysokého kopce, jehož vrchol nedohlédneme. Když se postavím před chatu a zahledím se do údolí, jímž protéká Labe (v tom tichu je i slyšet!), uvidím kýčovitý, ale půvabný obrázek starých i novějších horských chalup na protější stráni, a když se podívám blíž, můžu na louce pod chatou pozorovat Mánkovu kobyly, jak se klidně a nevzrušeně pase. Je to rovněž kýčovitý, ale zato velmi uklidňující pohled, který jsme si ovšem dopřáli až v podvečer, kdy jsme se konečně vzpamatovali z okolností příjezdu.

Když jsme se totiž úplně vysílení připlazili ke vchodu, zjistili jsme, že je zamčeno. Zvonek jsem u dveří nenašel, na klepání nikdo nereagoval, oknem jsme viděli do honosně zařízené haly, ale dovnitř jsme se dostat nemohli. Manželka byla na pokraji hysterie a Pavlík se nebyvale nahlas rozplakal. Ovšem aspoň si

nás někdo všiml: nějaká paní se vyklonila z okna a upozornila nás, že to, co na první pohled nesporně vypadá jako vchod do chaty, ve skutečnosti není vchod, ale jen sklad plných i prázdných lahví, a dovnitř se chodí nenápadnými dveřmi z boční strany, kterých jsme si původně vůbec nevšimli. Vešli jsme do slabě osvětlené místnosti s několika policemi na boty a na konci úzké chodbičky jsme téměř potmě našmátrali kliku od dalších dveří, jimiž jsme se konečně dostali do chaty.

Po nějaké chvíli jsme se u recepčního pultu dočkali vedoucího, a on se nás skoro lekl. Dvoukilometrový pochod se všemi zavazadly na nás musel být zřetelně vidět, navíc Pavlík ještě nepřestal plakat, přestože se ho i Petr snažil utišit. Pan Mánek se sice možná trochu zastyděl, že pro nás nepřijel do Lhotky, ale za omluvu jsme mu nestáli, a když jsme se už skoro po čtyřech vydali z recepcie do pokoje číslo osmnáct, dokonce na nás ještě volal, ať se příště přezouváme. Jiřina to nevydržela a řekla mu, že nám papuče vypadly z kufrů, když jsme se plazili na chatu, jestli by nám pro ně nesjel. Někdy je docela vtipná. A on už neřekl nic.

Pokoj je útulný, ale voda je cítit. A jenom u nás v pokoji, na záchodě ne. Ani na dámském. Klukům to nevadilo. Pavlík ani nešel na večeri, usnul v postýlce dřív, než jsme v kufru našli Pejška a kočičku, takže jsme se museli u večere vystřídat, ale paní Mánková to přijala s pochopením. Vůbec se zdá, že ona bude příjemnější než Mánek. Jenže jsme po té cestě měli chuť na teplou večeri, a ona byla studená mísa. Říkal Milan Knot, že minulou neděli to bylo stejné, že je to tady taková tradice. Ale dali nám čaj a dovolili, abychom si další vzali s sebou na pokoj. Petr nemohl usnout, protože v místnosti pod naším pokojem, které se říká klubovna, byla puštěná televize a zřejmě u ní seděl někdo nedoslýchavý. Jiřina to nevydržela, šla tam, aby televizi ztlumili, říkali prý, že to už by nic neslyšeli, tak jim řekla, že jestli ten hluk vzbudí Pavlíčka, tak že v tom jeho řevu neuslyší nic tak jako tak. Někdy je docela vtipná. A někdy tak i dosáhne svého.

Říkal jsem Jiřině ještě doma, že Pavlík je na takovou dovolenou malý, že můžeme jet do Nížkova na Jaroslavovu chatu,

ale ona prohlásila, že na dovolené vařit nebude. Takže si všichni nejspíš užijem.

Pondělí 19. 8. 1968

Ráno jsme se probudili v klidu a bez budíku, ani kluci se nezlobili, že už mají vstávat. Z okna se díváme do krásného jehličnatého lesa a není nic příjemnějšího než ležet a hledět na ty stromy. Málem jsem znovu usnul, ale přesně o půl osmé se mi nad hlavou ozval hlas vedoucího chaty, že prý je půl osmé a že se na nás personál Karlovy boudy těší v osm hodin v jídelně na snídani. Vůbec jsem si včera nevšiml, že tady takové zařízení mají — je to dost hlučné, ale pořád lepší, než kdyby tu místo reproduktorů měli mikrofony. Třeba tu i ty ještě nedávno byly, kdo ví.

Na snídani nám dali na výběr kávu, kakao nebo čaj. Dali jsme si s Jiřinou kávu, ale příště už to neuděláme. Byla to asi nejhorší melta, jakou jsem kdy pil. Klukům kakao chutnalo, tak se k nim zítra přidám. Rohlíky, máslo, med, rohlíky na každého jenom dva, moc jsem se nenajedl, a klukům dali dokonce jen po jednom.

Dopoledne jsme šli do města. Lhotka je vlastně jen náměstí s poštou, naproti ní vybíhá do strmého kopce ulička, ve které je skoro všechno: obchodní dům Budoucnost (ale je to jen přízemí a uvnitř spousta lidí), cukrárna, obchod se zeleninou, drogerie, maličké knihkupectví a víc už asi nic. A v druhé ulici je to ostatní: Pramen, lékárna, doktor a holič. Nikde jsem neviděl trafikou, tak jsem se ptal nahoře na chatě Milana Knota, a ten mi říkal, že noviny vozí ráno pan Mánek, ale že se dají koupit v knihkupectví a ráno taky na poště. Snad budou mít i Reportéra a Literárky, řekl jsem, ale Milan se mi smál, že bez té politiky ani týden nevydržím. Asi má pravdu, měl bych si od ní chvilku odpočinout. Hlavně že se toho dožil táta. Reaktivovat už ho asi nebudou, na to je přece jen starý, ale satisfakci cítí, to vím.

Odpoledne jsme spali, jen Petr šel ven. Hned si tady našel nějakého kamaráda a šli si hrát na klády za chatou. Spal jsem dlouho, i Pavlík docela vydržel, než ho žena oblékla a vzala před

chatu na písek. Pavlík si tam něco plácal, žena si vzala lehátko a za chvíli prý znovu málem usnula.

Na večeri byla játra s rýží. Docela dobré.

Úterý 20. 8. 1968

Jak jsem včera napsal, chtěl jsem si dát na snídani s klukama kaka, ale dnes nám ho ani nenabídli! Byla zase jen ta melta a čaj a pro děti malkao. Tak jsem si dal čaj, ale o citron jsem si musel říct zvlášť, bylo mi to nepříjemné. Ovšem snídani dnes roznášela slečna Mánková, dcera, velmi drobná a velmi hezká. Studuje prý v Praze, ale o prázdninách pomáhá rodičům na chatě. Vlastně na boudě, jak říká pan Mánek. Na rozdíl od něho je jeho dcera milá už na pohled, obsluhuje rychle, pamatuje si, co po ní člověk chtěl, a ještě je radost se na ni dívat. Když se přišla po snídani zeptat, jestli dnes zůstaneme na oběd, předklonila se přímo proti mně, aby lépe dosáhla na Pavlíkovo nedopité malkao. Bylo to pěkné.

Jiřina na dnešek naplánovala dopolední výlet. Říkal jsem jí sice, že Pavlík by měl po té předvčerejší cestě odpočívat, ale ona říkala, že jsme tu jen na týden a že odpočívat můžeme v Závětří. Nakonec to bylo docela příjemné. Knotovi nás poslali na lanovku na Pláně, dokonce nám ukázali místo, kudy se dá sejít z cesty a k lanovce pak přijdete lesem za pár minut, zatímco po značce by to bylo nejméně o kilometr delší. Jiřka se bála zmijí, takže pořád strašně dupala, aby je vyplašila. Neměl jsem odvahu jí říct, že mě Milan varoval před pracovníky národního parku, kterým říká krnapáci, a že doporučoval, abychom se chovali co nejtíšěji, až sejdeme ze značky. Naštěstí se nic nestalo, nechytli nás a všechny zmije se strachy odplazily do Jizerských hor. Na dolní stanici byla fronta, lanovka je pomalá, ale kluci se těšili, tak se to ve frontě dalo vydržet. Jiřina se bála o Petra, aby nespádl, ale on se držel tak pevně, až jsem měl strach, že se nahoře zapomene pustit. Na Sněžku je to s dětmi bezpečnější, tam se jezdí na dvojsedačce, zatímco tady musí i malé děti samotné (Pavlík

ne, toho jsem měl na klíně), navíc kolem sebe nemají žádné řetězy nebo zábradlíčko, ale zase jede lanovka po celou dobu tak nízko nad zemí, že by se snad nic nestalo ani tomu, kdo by z ní spadl. Jedině v místě, kde je stanoviště fotografa, vyjede lanovka trochu výš. Měli jsme štěstí, vyfotil nás, ale objednávkový lístek pro Petra jsem musel převzít já, protože Petr se bál k fotografovi natáhnout ruku, prý abychom mu nenadávali, že se dost pevně nedržel.

Na horní stanici jsem si poručil párek a Petrovi jsem dal korunu, aby si mohl přehrát jednu desku v hrací skříni. Vybral si zase Oči měl netečný, přestože má tuhle desku doma a hraje si ji pořád dokola. Zpěvačka má sice zajímavou barvu, ale text je strašně hloupý, a navíc není napsán spisovnou češtinou. Pavlík byl z hrací skříně úplně u vytržení, a když se Jiřka nedívala, dal jsem mu ještě kousnout párku (samozřejmě bez hořčice), takže na dnešní výlet hned tak nezapomene. Pak jsme šli k Boudě Na pláni, kde byla další hrací skříň, Petr si znovu pustil Oči netečný, pak jsme šli lesní cestou, kterou nám poradil Milan, dokonce nám ji zakreslil do mapy, protože taky nebyla značená, a opravdu to stálo za to, vede po celou dobu hustým lesem podél telefonního vedení, a pak najednou les končí a vy stojíte u jakéhosi altánu vysoko nad Karlovou boudou, v dálce za ní vidíte řeku, městečko a lesy na protějších kopcích. Obvykle mě takové pohledy nedojímají, ale tohle opravdu stálo za to. Oběd jsme stihli tak tak, podávají ho sice až do jedné, ale i když jsme přišli sotva pět minut po půl, už se na nás Mánek díval, jako že se neumíme chovat na rekreaci. Podivný člověk je to. Někdy má zase chvilky, kdy je docela příjemný, s dětmi dokonce zkouší i žertovat. Opravdu nevím, co si o něm myslet.

Teď před večeří dokonce pro děti i veršoval! O čtvrt na sedm se ozvalo škrábání v tom místním rozhlase, který je v každém pokoji a bohužel nikde nejde vypnout (ptal jsem se na to Milana i slečny Mánkové), a hlas pana Mánka oznamoval: Voláme děti naše! Na stole je krupičná kaše! Petr se hned hrnul z pokoje, byl na něho úžasný pohled, obě kšandy mu visely, na noze

měl jednu ponožku... Pavlík utíkal za ním, na prahu zakopl, natáhl se a tak strašně křičel, že jsem Mánka i s jeho kaší málem proklel. Po večeři se ovšem oba kluci jenom olizovali. My jsme měli karbanátek, ale ten se paní Mánkové tolik nepovedl. A slečna Mánková prý odpoledne odjela autobusem do Prahy, protože se má zítra s fakultou vypravit na chmelovou brigádu. To je škoda.

Konec večere byl docela dobrodružný, protože ještě než Mánkovi sklidili ze stolů, vypadla na chatě elektřina, a asi nejen na chatě, protože zhasla celá Lhotka. Mánkovi přinesli pár svíček a našli i tři kapesní svítilny, takže jsme nějak uložili všechny děti, co jich na chatě je, a teď sedíme v jídelně, na několika stolech je petrolejka, a je to vlastně docela romantické. Žádná televize, žádné rádio, sedí se a povídá, jen já tu téměř potmě píšu deník. Mánek volal Horskou službu, ti měli taky tmu, a že prý skoro celé hory berou proud z Polska, takže problém je nejspíš někde mimo naše území. Asi se půjdu přidat k ostatním. Jestli dobře slyším, hlavní slovo ve společnosti nemá přítel Knot, ale ten mladý dirigent Weissmann, nadaný a vtipný kluk, přitom je mu jen něco málo přes dvacet, AMU myslím ještě neskončil, ale je s ním legrace a muziku cítí jako pámbu. Možná tady bude nakonec docela příjemně, je tu milá společnost, hezká příroda, a když si odmyslím ty Mánkovy grimasy, budu na tuhle dovolenou možná jednou i vzpomínat.

5

Lanovka jede pomalu, nikdo jiný se nahoru neveze a v protisměru nejspíš taky nikoho nepotkám. Je před sezónou. Pomalu míjím Tabulovky, příští sloup mě vynese nad Jedlovou skálu, u poslední zatáčky lanovka jako by zvolní, pak se vznese nad Karlovku, dlouho na ni z té výšky hledím a jsem rád, že jsem tu sám a že mě nikdo nevidí. Dojetí? Všichni kamarádi by se mi smáli.

Sám sobě bych se vysmál.

Zaostřím, protože se mi na chvíli zazdalo, že někdo zapomněl zavřít dveře bočního *starého vchodu*. A já jsem to nebyl, ani jsem se jich nedotkl. Protřel jsem si oči, ale lanovka nepočkala, jede dál, vzdaluje se od mé halucinace, Karlovku už vidím jen z dálky a zezadu, a pak konečně překonám to trapné měkko v krku a ušklíbnu se nad tím, jak snadno se přání může stát otcem iluze. Karlovka je mrtvá. Žádné dveře už si tady nikdy ani nevrznou.

Dívám se na špičky smrků a jedlí a přemýšlím, kam asi dosahovaly před třiceti lety. Pod některými z těchto větví jsme se jednou odpoledne zarputile schovávali před rodiči. Pod některými z těchto větví vznikl jeden z nejtradovanějších rodinných příběhů.

„Drž hubu, vole! Chceš, aby nás našli?“ pravil Aleš Buřival, kterého jsme ten rok uznávali jako hlavu party. Sám si ostatně někdy říkal předseda a jindy šéf, zřejmě podle toho, jaký film dávali včera v televizi. Ačkoli tenkrát nepochybně šeptal, slyším ho docela jasně až sem nahoru na lanovku. Klečeli jsme mezi mladými stromky, které ještě netušily, že za dvacet či třicet let budou muset ustoupit téhle lanovce a sjezdovce. Možná jsem ani klečet nemusel, jak jsem byl malý, ale zato se mi chtělo brečet. Buřival to na mně poznal a včas mě varoval. Kdo ví, proč si právě tenhle detail pamatuju. A taky vidím ty vytahané tepláky a fialové pruhované tričko, které měl předseda na sobě. Ale proč jsme se schovávali a neozvali se rodičům ani ve chvíli, kdy už bylo jasné, že odhrnou tři čtyři větvičky toho pichlavého porostu a najdou nás, to opravdu nevím. I dech jsme zatajili, ale oni ty tři čtyři větvičky neodhrnuli. Vzdali to.

A moje vzpomínky dodnes zůstávají pod těmi větvemi. Dodnes vidím stromy z podhledu i slunce zavěšené o kousek výš, než kde má správně viset.

„Půjdem dolů po cestě a zkusíme je najít, třeba přešli chatu a už jsou ve Lhotce,“ slyším hlas pana Knota.

„A když je nenajdem, tak rovnou na horskou službu?“ ptal se táta.

„Mně to připadá divný,“ říkal pan Knot. „Přece nemohli za takovou chvíli.“

Dál jsem neslyšel, protože se otočili, odcházeli a pod nohama jim praskalo jehličí a borůvčí. Zase mi bylo do pláče, ale mnohem víc než před chvílí.

Lanovka poskočila, obraz se na chvíli rozostřil.

„Hele, já jdu,“ zašišlal Vojta a vstal. „Jdu za mámou.“

„Zůstaň tady a drž hubu,“ pravil Buřival a chytil ho pevně za ruku. „Víš, co to bude za průser, když nás najdou?“

Vojta se znovu posadil. Moje naděje pohasla, sám jsem neměl odvahy se Buřivalovi vzepřít. Ale Vojta najednou beze slova vyskočil a rychle se rozběhl mezi stromky. Ruce si dal před oči, aby je ochránil proti větvíčkám, a ve chvílce zmizel.

„To je v prdeli,“ řekl Buřival už docela nahlas. Vůbec mluvil dost sprostě. A dost nahlas. „Co budeme dělat?“

Nenapadlo mě nic jiného, než co před chvílí udělal Vojta. Ale raději jsem to neřekl. Chvíli jsme bezradně seděli a dívali se každý jinam. Za krátkou chvíli se větvíčky konečně rozhrnuly a táta pravil: „A teď tě opravdu zmlátím.“

Preventivně jsem zařval, táta mě zvedl z jehličnatého křoví, bez ohledu na hustý porost všude kolem mě vzal jako balík pod levou paži a rozběhl se k chatě. Už cestou mi ušetřil první výprask, do té doby nejhorší v mém životě, křičel jsem, jak nejvíc jsem uměl, ale Buřivalovy pomoci jsem se nedovolal. Co mě čeká v chatě, jsem si raději ani nepředstavoval.

„Tak vidíš, Josef,“ slyšel jsem a v letu i zahlédl pana Knota. „Měl jsem pravdu.“

V čem měl pan Knot pravdu, mi táta vysvětlil až zítra. V *den, kdy jsme se ztratili* (pod tímto označením vejde pátý srpen roku 1971 do rodinné mytologie), se mnou vůbec nemluvil, jenom mě seřezal. Druhý den mi prozradil, že když nás v tom jehličí nemohli najít, usoudili, že tam někde určitě jsme a jenom se dobře schováváme. Takže se s panem Knotem velmi nahlas domluvili,

že nás půjdou hledat do Lhotky, doufali, že to uslyšíme a přestaneme se schovávat. Pak kousek pooděšli a za chvíli slyšeli Buřivala, jak říká, že je to v prdeli.

Jenže pátého srpna vpozdvečer byl táta vzteky bez sebe, řezal mě ještě na chodbě, zatímco kolem chodili různí hosté a chápavě podotýkali ‚Tak jste je nakonec našli‘ a on jim neuvěřitelně klidně odpovídal ‚No jo, schovávali se v kleči‘, ale ještě než se za námi zavřely dveře pokoje číslo osm, ozval se z chodby zděšený výkřik:

„Ale kde je Vojtíšek?“

Otec mě pustil, vyběhl na chodbu a volal na paní Zapletalovou: „On tam s nimi nebyl!“

Pak se vrátil do pokoje a zopakoval otázku, kterou jsem už slyšel z chodby. Mezi slzami jsem vypověděl, jak to s Vojtou bylo, táta zaklepal na dveře pokoje manželů Knotových, vzali s sebou ještě několik dalších, které potkali cestou, a odešli hledat Vojtu, tentokrát opravdu ztraceného.

Trvalo to docela dlouho, než ho našli snad kilometr od místa, odkud nám utekl. Rukama sice uchránil oči, ale současně nedokázal kontrolovat směr, nořil se stále hlouběji do pichlavého přítmí, pomalu se zešeřilo, až nakonec vyběhl na nějakou pěšinku, a protože stále nevěděl, kde je, sedl si na první balvan a čekal, až někdo půjde kolem. Ale nikdo nešel.

Nakonec ho našel jeden z těch, kteří se k tátovi a panu Knotovi přidali. Podivný člověk. Ani starý, ani mladý, pleš, na nose neobvykle tvarované brýle, které byly podle mámy určitě ze Západu, na bradě plnovous, ale moc mu neslušel, rozhodně ne jako Matuškoví, říkala tehdy Yveta. Ze stálých hostů Karlovky ho nikdo neznal. Nikdo nevěděl, ve kterém divadle, nebo ve kterém orchestru hraje, a protože se na Karlovce střídali lidé ze všech divadel a ze všech orchestrů, zdálo se být téměř jisté, že nehraje nikde. Vojta mi to pak vyprávěl: chlap k němu přišel úplně klidnou chůzí, jako by šel najisto, Vojta se ho dokonce prý i trochu polekal, řekl mu Dobrý den, chlap odpověděl Pojď, Vojtíku, mají o tebe strach, vysvětlil mu, že jsou na pěšince za

modrým mlýnkem, kudy Vojta ještě nikdy nešel, přivedl ho na chatu k mamince a odešel hledat hledající, aby jim sdělil, že ztracený byl nalezen.

Vojtova maminka šla pak před večerí synovu zachránci poděkovat. Mávl rukou a nechtěl o tom mluvit. „A kde jste ho vlastně našel?“ „Na cestě za modrým mlýnkem,“ řekl jí. „Za jakým mlýnkem?“ zeptala se. Usmál se a ukázal bradou: „Jen kousek nad chatou.“ Vrátila se ke stolu a usedajíc pronesla větu, kterou jsem nezapomněl: „Ještě abych byla tomu estébákovi vděčná.“

Když se tehdy pozdě večer naši už v dobré náladě vrátili do pokoje, zapomněli zkontrolovat, jestli dostatečně hluboce spím. Táta se mámy ptal, jestli si myslí, že je ten estébák na Karlovce opravdu *nasazený*. Máma říkala, že takoví lidé jsou pořád ve službě. „A proč si s sebou přivezl tu kočku?“ ptal se táta, máma na to řekla něco, čemu jsem nerozuměl, oba se rozesmáli skoro nahlas a já jsem mohl předstírat, že mě probudili. Když si mysleli, že už jsem zase usnul, zeptala se máma táty: „A proč sem vůbec jezdí, když to o něm všichni vědí?“ Táta řekl: „To je mi právě divný, že to o něm všichni vědí.“ A máma: „Třeba to tak chce.“ „Ale proč?“ „Abychom se ho báli. Abychom se báli i na dovolené.“ A už se nesmáli.

6

Středa 21. 8. 1968

Zábava potmě včera večer dlouho nevydržela, brzy jsme šli spát, ale sotva jsme stihli pořádně usnout, ozval se zase Mánekův rozhlas. Pavlík ze sna zavolal „Kašičku, kašičku“, ale to, co Mánek říkal, nebyla pozvánka na večeri. Ve spěchu jsme se s Jiřinou oblékli, seběhli do jídelny, a spolu s námi skoro celá chata. Mánek zapnul rádio, proud najednou šel, ale v jídelně stejně svítily jenom svíčky. Vysílání se co chvíli ztrácelo, takže jediné, co jsme se dozvěděli, bylo, že sem Rusáci opravdu vtrhli. A že nejsou sami. Třásl jsem se jako ještě nikdy. Protože když nás obsadili Němci, bylo

mi devět a pořádně jsem tomu nerozuměl. Dnes je mi osmatřicet, jako tehdy bylo mamince. Tohle tedy tenkrát zažívali mí rodiče?

Když se jídelna trochu uklidnila, když i Jiřina přestala plakat, přišli v pyžamkách Petr s Pavlíkem, že se nahoře sami bojí. Jiřina je vzala zpátky do pokoje a já jsem zůstal v jídelně. Nikomu nebylo do řeči, někteří vzlykali a nadávali a debatovalo se vlastně jen o tom, jestli je lepší zůstat ve Lhotce, nebo se co nejrychleji snažit dostat domů. Mně to ale může být jedno. Kdybychom měli auto, mohl bych se rozhodovat. Ale takhle? Kdoví jestli dnes nebo zítra nějaký autobus nebo vlak vůbec pojede. Snažil jsem se telefonovat rodičům, ale nemělo to smysl, aparát byl hluchý.

Objednal jsem si becherovku, Mánek hned vyskočil a šel mi nalít. Uvědomil jsem si, že jako jediný ze všech snad za celou noc nepromluvil. Nebylo divu. Má ještě větší strach než my ostatní. Jindřiška odjela do Prahy, protože se mají zítra s fakultou vypravit na chmel, paní Mánková stále dokola zkouší telefonovat, ale všechno je marné. Možná je dobře, že jsou kluci zatím tak malí.

„Můžu si přisednout?“ Všichni okolo stolu ztichli. Mluví téměř perfektní češtinou, ale je to Němec, východní Němec, hraje prý v dráždanském orchestru. „Mně je to strašně líto.“

Nikdo nezareagoval, Mánek ani nezvedl oči.

Němec znejistěl. Muselo mu být nevýslovně trapně. Milan se vzpamatoval jako první. „Posaď se k nám,“ řekl. Už se prý znají od loňska. Mánek mlčky vstal a odešel pro skleničku.

Němec si přisedl. A zmlkl. Mlčeli všichni. Pak se z ticha temného schodiště ozval polohlas: „Toni!... Toni!“ Němec se tiše zvedl a odešel.

Mánek oznámil, že zítra pojede do Prahy hledat Jindřišku, ale chata samozřejmě zůstává v provozu. Pak řekl, že si ještě půjde lehnout a že snídani bude paní Mánková podávat výjimečně až v devět.

Podíval jsem se na hodiny na stěně nad krbem, bylo půl páté.

Od horní stanice nové lanovky vede kromě sjezdovky jen jedna široká cesta doprava snad směrem k Hornímu Poříčí a jedna doleva po rovině. Do ubytovny to po ní bylo necelých dvě stě metrů. V porovnání s Karlovkou byla tahle chata maličká, jen jedno poschodí, štít s nápisem *Bouda Na horní* zářil světlým dřevem, ale když jsem vzal za kliku, bylo zamčeno a nezdálo se, že bych tady měl potkat živou duši. Napadlo mě, že osud chce, abych dostál původnímu úmyslu a přespal na Karlovce, ale to mě nelákalo. Nebo jen málo.

Cesta od ubytovny kamsi pokračovala, ale vůbec jsem neušil kam. Když jsem byl malý, byl tu jen les a žádné cesty. Sedl jsem si na lavičku pod čerstvě natřeným rozcestníkem, na který ovšem zatím nepřišroubovali směrovky se značkami, a díval jsem se na hory. Slunce pomalu ztrácelo sílu, už z něho ani nebolely oči. Hleděl jsem před sebe a snažil jsem se odhadnout záměr architektů, kteří naproti na Oldřichově obohatili krkonošské panorama trojicí naprosto různorodých, pravděpodobně panelákových sídlišť, a přemýšlel jsem o životě na horách mimo sezónu. Kdo ví, kam se ta bába na informacích vlastně dovolala.

„Hledáte někoho?“ V jednom z oken v patře ubytovny stála dívka, která vypadala, že zde není hostem.

Byla mladá, tak mladá, že už by nemělo smysl upoutávat ji třeba pouhou zdvořilostí. Chata byla taky mladá a nezabydlená. Mlčky jsem vešel a nechal si ukázat pokoj se čtyřmi lůžky, ale jen jedním povlečeným.

„Záchody jsou na patře. Sprchy taky. Budete chtít večeřet?“
Chtěl jsem.

„Jenže my máme hosty hlášené až od zítřka, takže není moc na výběr...“

„Vy máte opravdu úplně prázdko?“ konverzoval jsem.

„Sezóna ještě nezačala. A léto bývá vždycky slabé.“

Za nás nebývalo.

Jiné časy.

„Jak dlouho se zdržíte?“ zeptala se.

Líbila se mi, ale byl jsem ve fázi, kdy se mi líbila každá. Bohužel mi chyběla energie.

„Nevím,“ řekl jsem. „Zítra mají přijet kamarádi, ale vybouchlo nám ubytování. A taky nevím, kolik jich přijede a jestli budou chtít zůstat.“

„Aha,“ řekla. „Zítra už nějakou partu čekáme, a taky přesně nevím, kolik jich bude. Ale místa je tu dost, kdybyste neměli kde spát,“ ukončila dialog. „Tak přijďte, až budete chtít, něco vám uvařím. A půjčte mi občanku, ať vás můžu zapsat.“

Zavřel jsem se v pokoji a zažíval pocit, který už dobře znám. V posledních letech jsem si často přál vypadnout ze všech prostředí, která by mi měla být vlastní: z fakulty, od přátel, od blízkých i od vzdálených, tedy od všech, kteří mi zasahují do života, ať už jsem je pozval, nebo ne. Být sám, ležet v tichu u otevřeného okna, za kterým nikdo nemluví, nepláče, nesměje se, nekřičí, nedoráží, neptá se, nelamentuje, neurguje... Občas se mi to povedlo zařídit. Ale končovalo to stejně jako dnes. Natáhl jsem se na lůžko a začalo se mi stýskat. Po blízkých, a někdy i po vzdálených. Dnes hlavně po vzdálených. Blízkých tolik nemám. V mém bytě už pár týdnů nikdo nepláče, nesměje se, nekřičí, neptá se ani nelamentuje. Veronika s Jakubem jsou pryč, a jestli všechno dopadne tak, jak si Veronika asi přeje, potkám se s ní nanejvýš u soudu. Jednou? Dvakrát? Jakuba už možná neuvidím nikdy.

A k našim se nedozvoním. Taky už nikdy.

Dlouho jsem se nemohl rozhodnout, jestli sem mám jezdit. Každá cesta stojí síly, vysadí vás z pracovního tempa a rytmu, rozbourá rutinu, se kterou se vám obvykle daří ignorovat vše, co přináší každý dnešek a co včera ještě nebylo. Na cestách je každý dnešek jiný, rutinní nástroje k jeho zvládnutí nestačí. Vyhrála zvědavost. Chci vidět Vojtu. A ještě víc Yvetu.

A vůbec nejvíc Karolínu. Kdybych se mohl vrátit k jedné z prvních životních výhybek, vrátil bych se.



Před půl sedmou jsem se vypravil do jídelny. Paní či slečna domáci mi nabídla gulášovou polévku a kuřecí řízek, nebylo nad čím váhat.

Rozhlédl jsem se. Oproti bílé jídelně na Karlovce byla tato místnost nesrovnatelně menší. Vešlo se sem pouhých šest stolů, v zimě se tedy zřejmě večeri i v pokojích. Přes okna zatažené závěsy, v rohu pod nízkým stropem zavěšená televize.

Můj zrak sjel pod protější okno. Ale neuvěřil jsem hned, musel jsem vstát a jít se přesvědčit. Na nízké mahagonové skříňce stála staříčká Tesla HC 10, originál z počátku sedmdesátých, žádná imitace. Zdvihl jsem víko a zkontroloval rychlosti (78 už ne, 16 ještě ano), jenže desky žádné a v přenosce chyběla jehla. Už jen dekorace.

Vrátil jsem se ke stolu a na chvíli zavřel oči. Vzpomínka je v gramofonu.

8

Scházeli jsme se tenkrát k obědu, Vojta stál uprostřed haly a koukal na mě velikýma očima. „Už jsi to slyšel? Franta pořádá večírek!“

„Večírek?“

„Jo! A jen pro děti! Po večeri v bílé jídelně!“

V bílé jídelně? Nevěřil jsem mu. Bílá jídelna byla přece odjakživa místem výhradně seriózního stolování! Začínalo to každé ráno obvykle deset minut před osmou, kdy se chata rozezněla pozdravy *dobré jitro* (Pražáci), *dobré ráno* (Brňáci) či *dobrý den* (ostatní). Barva, poloha a výška hlasu byly různé, lišil se i způsob přednesu (od halasného s echem přes slabikované staccato až po sotva slyšitelné pianko), ale byla to půvabná vokální skladba s proměnlivým rytmem, nevyzpytatelnými pomlkami, se zřetelným crescendem v čase od 7.58 do 8.03 až po zásadní proměnu v instrumentálku lžic, talířů, hrnků, cukřenek a solniček. První část skladby, sestávající z dobrých jiter, rán a dní, zněla až do pokojů (v chatě bylo všechno slyšet) a fungovala

jako budík pro ty, kteří měli smůlu a nestihli se koncertu zúčastnit jako sboristé. Se zpožděním přibíhali do jídelny, když už lžičky dávno cinkaly o hrníčky, a svůj part přednesli jen jednou, a to jako hodně hlasité sólo pro celou jídelnu, s maximálně jedinou repeticí pro posluchače u nejbližšího stolu. Odpovědi přicházely v okamžicích oddělených desetinami vteřiny, jako když sbormistr nezvládne roli.

V poledne se pouze nepatrně přeladilo. Polévku totiž rovnášeli ve velkých plechových šálcích s malým uchem, jejichž doteky rozeznávaly hluboké talíře adekvátně hlubokými tóny, zvláště pokud se podávala polévka zasmažená. Měla-li službu Jindřiška Mánková, sázal se brácha s tátou, jestli se jí podaří veškerý obsah hrnku umístit do talíře, nebo jestli zasáhne i stůl. Otci se Jindřiška líbila, a tak ochotně věřil jejímu umění, ale tichou sázkou s bráchou často prohrál. Kdykoli se Jindřiška s tácem plným plechových šálků blížila k našemu stolu, máma si vždy poněkud odsedla, aby její profesní indispozici nezaplátila flekem na šatech, a nás ostatní vybízela k témuž. Táta si statečně neodsedal, ale soustředěný pohled, jímž sledoval Jindřiščinu pohyby, naznačoval, že i on je ve střehu.

Bylo mi sedm let, když jsem viděl Jindřišku naposledy.

Je to strašlivě dávno.

Jenže v tom roce, kdy Vojtovi málem vypadly oči z důlků, jak se těšil na večírek, už Karlovce šéfoval Franta, zatímco Mánkovi z mého života bez rozloučení zmizeli. A v ten den nový pan vedoucí skutečně prolomil tradici a po večeři otevřel bílou jídelnu *jen pro děti*. Vysvětlil nám, že dospělí do jídelny opravdu nemohou, že on i slečna Hanka zde budou jen pro nás a naši útratu zaznamenají na zvláštní účty do té výše, na které se dopředu dohodnou se všemi rodiči. Částku, kterou byl ochoten do mých limonád, džusů a harlekýnů investovat můj otec, jsem se nikdy nedozvěděl, ale podle všeho jsem ji nevyčerpал. Možná i proto, že akce byla mou vinou předčasně ukončena.

Snesli jsme tenkrát do jídelny všechny hry z klubovny i z pokojů. Němka přinesla stuhu a švihadlo, Yveta Kloboučku hop,

Karolína pexeso, Vojta kvarteta, já čtverečkovaný sešit. Nejdřív musel každý z nás předvést nějaké číslo, které jsme si odpole dne zodpovědně nazkoušeli, ale pak přišel Franta a z obrovské krabice přímo uprostřed jídelny vybalil autodráhu s nádhernými barevnými závodničkami, z červené jídelny přivolal pana Knota, pana Procházku i našeho tátu a všichni se pustili do sestavování. Potom Franta přenechal stavbu ostatním a začal se věnovat své práci: objednali jsme si první rundu limonád, džusů a sirupů (zkusil jsem i kolu) a Hana rozdávala obrovské porce polárkového dortu. Než jsme je spolykali, dokončili otcové sestavování autodráhy a rozjeli závod. Franta trpělivě počkal, než první formule dorazí do cíle, ale potom vítěze i poražené z jídelny nemilosrdně vyprovodil. Dnes jen pro děti.

Přesně si vzpomínám, jak moc mi tehdy bylo táty líto.

Když mě začala nudit autodráha i pexeso, vzpomněl jsem si na gramorádio, které stejně jako loni a předloni stálo nedaleko od dveří do kuchyně a které stejně jako loni a předloni stálo naprosto nečinně. Otevřel jsem skříňku pod ním a vstoupil do ráje. Tolik Neckářových desek jsem nikdy neviděl ani v obchodě! Franta nosil pití, Yveta s Vojtou hráli lodě v mém čtverečkovaném sešitě, ostatní možná dámu, kvarteta nebo žolíky. Bylo mi to jedno. Němka uprostřed jídelny předváděla hvězdy, provazy a mosty a já klečel u skříňky s deskami. Franta přišel sklidit ze stolů a přijmout další objednávky; zeptal jsem se ho, souhlasil. Zmrzlina i koka-kola mi mohly být ukradené.

Chrám svatého Víta / je gotiky chloubou / a já vás tu vítám / a půjdeme dál...

Jó pak zapamatuj si můj telefon / Bydlím tu v celém domě sám...

Čaroděj Dobroděj / smíchu plný sál / Čaroděj Dobroděj / Pojď proč by ses bál...

„Pojď hrát s námi!“ zavolal na mě Vojta, zrovna když mi do ruky padla ta deska, kterou kdysi pořád dokola poslouchal brácha a kterou jsme tenkrát měli doma, jenže pak nám ji někdo nevrátil nebo se rozbila, nevěděl jsem. Sundal jsem z gramofonu

Dobroděje, položil na talíř svůj objev a vykoul ze dveří, jestli brácha stále ještě sedí v červené jídelně, v níž se dnes výjimečně nekouří. Seděl tam a cosi četl, naši u vedlejšího stolu jako vždy debatovali s Knotovými, nechal jsem dveře pootevřené, aby brácha dobře slyšel, trošku jsem přidal zvuk a nastavil přenosku.

„Proboha!“ Máma byla pohotová, zareagovala první. Za ní vběhl do jídelny pan Knot, za ním táta, pak další, někde vzadu skoro u dveří zůstal stát i brácha.

„Pavle, proboha!“ zopakovala máma a bezradně na mě hleděla. Potom výmluvným pohledem udělila pokyn tátovi („Běž a vypni to!“).

„Počkej, Josef!“ zadržel ho pan Knot.

Táta se zastavil, máma se nadechla k dalšímu gestu, ale pak se rezignovaně posadila ke stolu, kde moji kamarádi ještě před chvilkou hráli loď. Do jídelny rychle přicházeli ostatní hosté, dokonce i ti z prvního patra od televize. Nic jsem nechápal. Napadlo mě, že jsem to asi přehnal s hlasitostí, ale pak jsem se zatvrdil. Ať si to ztlumí sami.

Jenže nikdo ten krok neudělal. „Doposlechnem si to, ne?“ Pan Knot vypadal úplně klidně. Jediný dospělý, kterého rozum neopouští za žádných okolností, řekl jsem si. V jídelně bylo naprosté ticho, všichni poslouchali ten alt, který zpíval bráchovu oblíbenou písničku.

Oči měl netečný / a sám v davu stál / tiše stál / jako větrnej mlýn...

Píseň dohrála, jehla narážela na kraj etikety, ale ani teď jsem se nepohnul.

„Myslím, že dozpívala,“ řekl pan Knot a vrátil přenosku na její místo. Ještě chvíli bylo naprosté ticho, potom se téměř všichni přítomní otočili a pomalu a stále mlčky vycházeli z jídelny. Brácha stál u dveří a snad se i trochu usmíval, táta přišel pomalu ke mně, sundal desku z talíře, podržel mi ji před očima a pravil: „Podívej se, Pavlíku, když na nějaké desce tady v tomhle místě uvidíš napsáno Zpívá Marta Kubišová, tak ji radši nehrej, jo?“

Do jídelny vešel Franta. Dodnes tu scénu vidím: v ruce táč, na který za chvíli naskládá prázdné skleničky od limonád, v očích rozpaky. Přichází k tátovi, chvíli si o něčem povídají, zaslechnu slovo *estébák* a táta řekne: „Ještě že ten u toho nebyl.“

A Franta: „Kdoví, kdo u toho byl, pane Klimeš. Z toho bude průser. Proč tady ty desky vůbec jsou, když je stejně nikdy nikdo neposlouchal? Proč jsem je doprdele pořádně neprohlíd!“

Klečel jsem mezi gramodeskami, chtělo se mi brečet, ale pak jsem sebral síly, vstal a vyběhl do červené jídelny, všichni dospělí stáli uprostřed v kruhu a polohlasně se o něčem dohadovali, zaznamenal jsem soucitný výraz paní Knotové, Hanka mě dokonce pohládila po vlasech a na rameno mi kápala její slza. Divný, napadlo mě. Nejdřív se rozčilují, pak brečí. Dej mi klíče, tati, řekl jsem a utekl do osmičky, vyčistil jsem si zuby a oblékl pyžamo, a když se naši pozdě večer vrátili do pokoje, nemusel jsem spánek předstírat.

9

Neděle 17. 8. 1969

Mánek nás tentokrát čekal i s koněm hned u autobusu. Přivítal nás srdečně (když si vzpomenu, jak jsme loni táhli kufry až na boudu!), sám naše zavazadla odnášal na vůz, nabídl nám, že si můžeme sednout, ale že je to možná pohodlnější pěšky, my jsme mu poděkovali, zamávali, on se rozjel a my vyšli směrem ke Karlově boudě. Pavlík se málem rozplakal, že nám koníček ujel i s kufry, a pak nemohl pochopit, proč jsme se nechtěli svést. Petr, zdálo se mi, jako by naopak šel právě tyto dva kilometry do kopce docela rád. Loni si tu našel pár kamarádů a teď se těšil, že se tu s nimi znovu setká (to by ale musela být velká náhoda, říkal jsem si, a bál jsem se jeho zklamání).

Pavlík chtěl capkat sám, a nastal první konflikt. Dobře jsem věděl, že to na chatu není kousek a že nám moc dlouho po půl jedné oběd ohřívat nebudou. Chtěl jsem vzít Pavlíka na záda, ale on křičel, že už je velký, že půjde sám, a manželka, místo aby

mi pomohla, říkala Jen capkej, Pavlíčku, jen capkej. Petr už byl určitě dávno nahoře, když my jsme sotva míjeli Tabulovky (od loňska mimochodem krásně natřené!), manželka pořád Jen capkej, Pavlík spustil na celé kolo, kdykoli jsem o něj jenom zavadil pohledem, a tak jsem se naštvál, přidal jsem do kroku a vyletěl na Karlovku. Ale neměl jsem to dělat. V polovině posledního, ale nejprudšího kopce totiž Pavlíka přestal výstup bavit. Manželce nezbylo než si ho vysadit na záda a vytáhnout ho až na chatu. Já jsem se mezitím v pokoji číslo osm umyl a vydal jsem se jim naproti, zatímco Petr zapadl do jídelny ke stolu k Ivance Bartoňové, kterou si z loňska pamatoval nejvíc a na kterou dnes narazil hned v obouzářně — vůbec mě nenapadlo, že by se tady s ní mohl potkat přesně po roce znovu. Ale Milan říká, že kdo jednou přijede na Karlovku, nikdy už nechce jezdit jinam. S manželkou a Pavlíkem jsme se srazili hned v první zatáčce za chatou, žena mi velmi hlasitě vylíčila, jak Pavlíka nesla do toho strašného kopce, že to bylo horší než loni s těmi kufry (to asi ano, vždyť ty kufry jsem loni vynesl já!), a pak už se mnou nepromluvila. Ani se nešla do pokoje převléct, hned do jídelny, zastavila se u stolu Knotových, kteří už byli samozřejmě po jídle, a vyprávěla jim, jak jsem ji nechal se synem v půli kopce a šel si po svých. „Teda Josef,“ říkal Milan a smál se. Nevím čemu.

Jinak je ovšem Karlovka přátelštější než loni. Mánkovi jsou jako vyměnění (hlavně on), chovají se velmi pozorně, chvílemi až spiklenecky. Jejich Jindřišku jsem zahlédl hned, jak jsem vstoupil do chaty, a byl jsem rád, že je opravdu v pořádku, že ji loni v Praze nepotkalo žádné neštěstí. A taky pokoj, který máme letos, je mnohem lepší než loňská osmnáctka. Televize ze společenské místnosti sem skoro vůbec není slyšet, a navíc je osmička jediný pokoj s balkonem, což se hlavně klukům velmi zamlouvá.

U večere jsem byl docela překvapený, kolik tváří znám z loňska. Je tady i dirigent Weissmann, strašně směšně ostržiháný, asi kvůli vojně (manželka říkala, že mu to i tak sluší), dokonce je zde i ten Němec, co se nám loni málem omlouval za tanky. Ptal jsem

se Milana, jestli už s ním mluvil o loňské invazi, a on mi říkal, že ano, ale že bych si měl nechat přímo od něho vyprávět, jak se loni vracel zpátky do Drážďan, prý se budu moc smát. No nevím.

Spát jsem šel hned po večeři. Manželka řekla, že si půjde dolů ještě povídat s Knotovými a s Weissmannem a tou jeho snoubenkou. Docela mě mrzelo, že u toho nebudu, ale chtěl jsem být kdekoli, kde nebude ona. Na moc skvělou dovolenou to tedy ani letos nevypadá. Snad aspoň tentokrát nepřijedou žádné tanky.

Pondělí 18. 8. 1969

Bubnování na střechu chaty mě vzbudilo už před pátou, snažil jsem se moc nehybat, abych nevzbudil ostatní, ale nakonec jsem musel jít na záchod a nechtě jsem probudil manželku. Nic neřekla, nejspíš si nebyla jistá, jestli se už náhodou neprobudili i kluci.

Ven by se nedalo jít ani na krok, byl to hustý liják, a navíc z tak nízkých mraků, že přes ně nebylo vidět ani na pár metrů, natož do míst, kde by třeba mohlo svítit slunko. Přesto jsem na chvílku otevřel balkon (pokoj s balkonem je na chatě opravdu jeden jediný), ale žena říkala, že na ni táhne a že aspoň na děti bych měl brát ohled. Řekla to ale příliš nahlas, takže se probudil Pavlík, něco zabreptal, tím vzbudil Petra a bylo po klidu. „Aby se neprobudili, když na ně necháš pršet.“ Od prvního dne vím, že jsem měl zůstat doma.

Ještě jsme ani nesešli do jídelny na snídani a už jsem měl po náladě. „Chápu, že se mračíš, Josef,“ řekl mi Milan místo pozdravu. Teprve se vracel ze záchodu, zatímco já jsem už s deseti-minutovým předstihem mířil do jídelny. „Včera večer to byla děsná sranda. Šnajdr, víš kterej, ten cellista, vyprávěl, jak byl loni na vojně v Ausu a jak na Pohořelci vystrkovali z oken proti tankům fagoty. Chyběls, chlapče, chyběls! Takys mohl nějakou přidat! Dnes večer bys měl posedět s námi.“

U snídani jsem se zkusil manželky zeptat, o čem si večer s ostatními povídali, ale odpověděla, že se jen tak mluvilo a do-

hromady prý o ničem. Ale že Mánek zapálil v krbu a za chvíli se u toho jednoho konferenčního stolku tísnila skoro celá Karlovka. „Kromě tebe, samozřejmě.“

„Ten Němec taky?“ zeptal jsem se.

„Ten taky, ale skoro nemluvil. Všichni vzpomínali na loňsko, a to mu asi nebylo moc příjemné. Ale seděl tam s námi.“

A poslouchal, řekl jsem si. Česky umí výborně, podle příjmení musel mít nějaké české předky. Takže si to nahoře v pokoji všechno zapíše a pak to někde někomu převypráví.

Hodně se toho od loňska změnilo. Zlá doba. „Vzpomínáš si, jak ses mně loni smál, když jsem sháněl dole v knihkupectví Reportéra a Literárky?“ ptal jsem se Milana po snídani, když se posadil do červené jídelny s cigaretou. Obvykle ráno kouří před chatou, ale do deště se mu pochopitelně nechtělo.

„Nějak bude, Josef.“

„Říkala žena, že ten dederón včera seděl s vámi a ty historky o fagotech poslouchal.“

„No a?“

„Nebojíš se?“

„Ne. Čeho?“

„Třeba že vás udá!“

„Ale Josef, proč by nás udával? A za co? Ty to opravdu vidíš zbytečně černě. Reportéra zastavili, no dobře. Však ho zase časem uvolní. V nějaké řekněme mírnější podobě, ne? Ale udávat? Vždyť ani není komu!“

„Zatím,“ řekl jsem.

„Ale Josef...“

„Ale Milane... Copak ty tomu Husákovi věříš?“

Pokrčil rameny. „Možná víc než Dubčekovi.“

„Cože?“ Málem jsem vykřikl. „Poslouchals ho někdy, když mluvil na nějakém tom jejich zasedání?“

„To víš, že jo. Ale nevěř všemu, co slyšíš. Podívej, Dubček se z toho všeho posral. Tenhle je chytřejší. Nejdřív ale musí uklidnit Rusáky. Těm se přece nemůže líbit, že prvního tajemníka dělá chlap, kterej seděl za Gottwalda deset let v kriminále, ne?“

Tak až je uklidní, tak se třeba ještě chvilku počká, a pak ti zas budou vydávat toho tvýho Reportéra. Neboj se, jako za Novotného už to být nemůže.“

Třeba má pravdu. Možná do všeho opravdu líp vidí, zatímco já jsem zbytečně skeptický. To mám po tátovi. Ten se loni skoro zhroutil. Protože ví líp než Milan, co Rusové dovedou. Byl v Rusku po revoluci v osmnáctém roce. Po pětáctýřicátém mu ještě na krátkou chvíli vrátili hodnost i uniformu, ale pak už se to s ním jenom vezlo. Kdybych nešel studovat až do Závětrí, kde nás nikdo neznal, byl bych na tom tenkrát asi hůř. Pak, když byli s maminkou oba bez místa a já jsem si je musel vzít k sobě, zase se trošku spravil. Ještě že mě vzali do orchestru hned po vojně. Možná, že kdybych chvilku počkal, mohl jsem jít do filharmonie, měl bych víc volných večerů, víc bych jezdil na zájezdy, a hlavně bych byl mezi lepšími muzikanty. Dnes už se asi nedá nic dělat.

Když Milan dokouřil, zeptal se, jestli si nechci jít zahrát pink ponk. Na louce kousek od Karlovky, už skoro u té Jedlové skály, je malá chatička a v ní prý mají stůl. Jenomže já jsem to nikdy nehrál, a navíc jsem ani nevěděl, jaké má žena plány.

„To je špatný postup, Josef. To žena se musí ptát, jaké plány máš ty!“

„Nemáš děti, Milane. Nic o tom nevíš.“

„No jo, třeba je to tím. Tak se Jiřiny rovnou zeptej.“

Manželka právě scházela po schodech od pokojů. Na sobě měla jakousi snad sportovní čepici, tlustou bundu s kapucí, pláštěnku taky s kapucí, a na nohou kraťasy. A kluci vypadali stejně. Nebyl na ně moc pěkný pohled.

„Kam jdete?“ zeptal jsem se jí.

„Jdeme si zahrát. Prý tady někde mají stolní tenis, tak to chceme vyzkoušet.“

Milan se jenom tak usmál. „Tak to já si dám ještě jednu startku. Nechceš taky jednu, Josef?“

„Copak ty kouříš?“ zeptala se mě Jiřina.

„Copak ty to umíš hrát?“ zeptal jsem se Jiřiny. „A máte vůbec pálky? A míček?“

„Ne, hrát to neumím. Ale pálky tam prý jsou a míček doufám taky. A kromě toho, co jsem měla klukům říct, když to chtěli zkusit, a tatínek se nám ztratil už cestou z jídelny?“

Nevzchopil jsem se k odpovědi a nevím, jak dlouho to trapné ticho trvalo.

Ukončil to Milan. „Podívej, Jiřino, já to zkusím Péťu naučit a Pavlíka taky, jestli už dosáhne na stůl,“ usmál se.

„Dosáhnu, strejdo!“ vykřikl Pavel. „Určitě dosáhnu!“

Milan se k němu otočil. „Strejdo? Říkal jsi strejdo? Já přece nejsem tvůj strejda,“ oznámil Pavlíkovi, ale naštěstí si hned všiml jeho zaraženého pohledu a rychle dodal: „Nebo jo. Takovej jako strejda. Malej strejda. Strejdánek.“

Pavlík spokojeně kývl. „Tak můžu taky, strejdánku?“ zeptal se. „Jasně,“ odpověděl Milan a usmál se.

„A chce se ti?“ zeptala se manželka.

„Samozřejmě! Ostatně právě jsme se s Josefem domlouvali, že si chvíli zatrénujeme, aby se do toho dostal a mohl to pak kluky učit sám. Tak já si skočím pro deštník a ty klidně zůstaň doma.“ Pak se obrátil ke mně: „Půjdeš s náma, Josef?“

Milan je mistr v řešení takových situací, to už jsem si všiml několikrát. Uhasil cigaretu, kterou si sotva stačil zapálit, a vydal se do svého pokoje. Šel jsem taky, i když jsem vůbec netušil, do čeho bych se mohl převléct. Mám s sebou jen jedny slušné kalhoty a jedny pumpky, které mi žena koupila, ale já jsem neměl v úmyslu si je tady oblékat. Žena šla do pokoje se mnou, zřejmě aby se zbavila té maškarády, kterou měla na sobě, a hlavně aby dohlédla, jestli já si tu svou skutečně obléknu. Kluci zůstali v hale, posadili se do jednoho z těch obrovských zelených křesel (oba se pohodlně vešli na jedno) a Petr špitl: „Tak my tady počkáme.“

Šel jsem po schodech a zase jsem si přál být někde jinde.

Ráno na Boudě Na horní bylo chladné, ale svěží. Stanici lanovky jsem míjel přesně v deset, nikdo tam na čas odjezdu nečekal a dole asi taky ne, protože lanovka se nepohnula a lanovkář ani nevylezl z boudy, pokud v ní vůbec byl. Vydal jsem se po sjezdovce dolů s nadějí, že z ní v pravou chvíli odbočí nějaká cesta ke Karlovce.

Mladičká servírka se jmenuje Renata, je teď asi taky sama, ale včera večer se neuvolnila natolik, aby se mi už před desátou nechtělo jít spát. Vyprávěla mi, že její otec tady kdysi kdesi správcoval, ale to prý ještě nebyla na světě. Narodila se v Praze a byla ještě hodně malá, když se rodiče rozvedli. Maminka umřela docela mladá, Renatě ještě nebylo patnáct, a tak musela jít k otci, který se už dávno předtím vrátil na hory. V devatenácti se provdala za spolužáka z poříčského gymnázia, po dvou letech se rozvedla a otec od jakéhosi pražského podniku pronajal tuhle chatu, která by jeho i dceru uživila a kde by třeba i něco vydělali. Jenže prozatím nevydělali nic a ona se marně snaží otce přesvědčit, aby dal majiteli výpověď a odešel do spokojeného důchodu. Samotného ho tu prý nechat nechce. Zato on ji zde nechal samotnou klidně na celý týden, a než na horách začne sezóna, odjel na dovolenou do Chorvatska. S takovou... paní, pravila Renata. Tak ve vašem věku.

Dál už jsem ji neposlouchal.

Rychle jsem ztrácel výšku a propadal se mezi lesy podél sjezdovky. Ta se dvakrát esovitě zatočila, což mi stačilo, abych ztratil představu, kde mám odbočit do lesa a kterým směrem mám hledat Karlovku. Po chvíli však přerušil dobře slyšitelné ticho jakýsi potok. Mohl by to být vítaný doprovod, kdybych si byl jist, že je to ten, do kterého jsme si kdysi namáčeli nohy a závodili, kdo to ve studené vodě déle vydrží. Závod jsem tehdy vyhrál, ale kdykoli si na to vzpomenu, začnu kýchat.

Tak jako teď.

Pokusil jsem se zorientovat podle okolních i protějších kopců a podle stále ještě tušeného směru lanovky, pak jsem vstoupil

do lesa a na vodu narazil po několika krocích. Potok měl docela široké koryto (ano, mohl by to být on), podél něhož vedla vyšlapaná pěšinka. Ta se sice záhy ztratila, ale okolní terén se příznivě proměnil: jinak všudypřítomné borůvčí nahradila tráva a dlouhé plástve mechu. Někde v podobném kousku lesa jsme měli bunkr. Muselo to být níž, mnohem blíže ke Karlovce, dalo se v něm dobře schovat a na mechu i dobře lehnout. Měla písmenkové tričko hustě popsané názvy různých světových měst, ve kterém mi zůstala v paměti.

Začal jsem se na Karolínu těšit. Ještě víc než před chvílí.

Sjezdovku, z níž jsem před chvílí odbočil, už mezi stromy ani nezahlednu, ale kousek pode mnou je dobře patrný jiný průsek. Prudce se sesunu z kopce a po třiceti metrech mě zastaví široká pěšinka. V příští zatáčce na jednom z ne úplně zdravých stromů zahlédnu starý zešedlý ukazatel. Písmena nebyla vyryta příliš hluboce a ukazatel není jen šedivý, ale i shnilý. Zdobný nápis *Karlova bouda* ovšem rozeznat dokážu. Žádná turistická značka, jen seříznutá směrovka.

To pámbu tolik chce, abych trefil?

Po chvíli znovu zaslechnu potok, který mi za další zatáčkou zkříží cestu. Je příliš úzký na to, aby se někomu chtělo budovat lávku, ale příliš široký, než aby ho dokázal z místa přeskočit chlapec na prahu středního věku. Naštěstí to půjde po kamenech, říkám si, a ta věta, vyslovená ovšem zcela zřetelně hlasem mého otce, hlasem sytým, jaké bývají hlasy chlapců na prahu středního věku, a tedy kdovíkolik let stará, mě definitivně zorientovala. Ano, toto je ten potok, v jehož studené vodě jsem kdysi tak úspěšně testoval výdrž svých dětských nožiček, potok, kterému jsme říkali U modrého mlýnku, protože některý z dospělých tenkrát z kusu dřeva vyřezal lopatky, upevnil je do modré plechovky od pomerančového džusu a primitivní mlýnek zavěsil do tenkých vidlic pod tekoucí proud.

Dvanáctá odbila a bylo jisté, že k chatě přijdu přinejmenším o čtvrt hodinu později, přestože jsem přijel o celý den dřív. Zrychlil jsem. Ještě jedna ostrá serpentina, špinavý načervenalý